

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA INFRASTRUKTURO
DIREKTORAT ZA TRAJNOSTNO MOBILNOST IN PROMETNO POLITIKO

Langusova ulica 4, 1535 Ljubljana

T: 01 478 80 00
F: 01 478 81 70
E: gp.mzi@gov.si
www.mzi.gov.si

D'Agency d.o.o.
Vilharjeva cesta 36

1000 Ljubljana

Številka: 370-2/2022/13
Datum: 15. 8. 2022

Zadeva: Članek za namene izvedbe kampanje zmanjšanja rabe energije v prometu 2022
Zveza: Zmanjšanje rabe energije v prometu – kampanja, izvedena v okviru projekta Care4climate

Z ENERGIJO LAHKO VARČUJEMO TUDI V PROMETU

Promet je eden izmed najpomembnejših virov emisij toplogrednih plinov, saj predstavlja kar četrtino skupnih emisij v Evropski uniji in ima mnoge škodljive posledice za okolje, prostor, družbo in gospodarstvo.

V letu 2017 je bilo po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije 12 odstotkov vseh z avtomobilom opravljenih poti krajših od enega kilometra, 30 odstotkov krajših od dveh in pol kilometra in kar 45 odstotkov krajših od pet kilometrov. Skupno kar dva milijona kilometrov, ki jih lahko povprečni prebivalci opravimo peš ali s kolesom. Na ta način bi lahko za skoraj polovico zmanjšali število vseh poti, opravljenih z avtomobilom, s tem pa prihranili energijo in denar ter močno zmanjšali škodljive vplive prometa na okolje in družbo.

Motoriziran promet je namreč krivec za številne neljube učinke. Je eden glavnih virov toplogrednih plinov, zaradi katerih se na naših cestah kuhajo podnebne spremembe. Je vir prometnih nesreč, povzroča hrup in neprespane noči, onesnažuje zrak, kar povzroča prezgodnjo umrljivost, razvoj bolezni srca in ožilja, pljučnega raka, sladkorno bolezen in astmo ter nasploh znižuje kakovost življenja.

Raziskave še kažejo, da smo prebivalci Slovenije zelo obremenjeni s stroški prevoza, saj jim namenimo kar 17 odstotkov vseh odhodkov, to pa nas uvršča močno nad povprečje v Evropski uniji. Zanimariti ne gre niti dejstva, da mobilnostne navade prebivalstva najhitreje občuti prav lokalno okolje.

Zaradi vseh omenjenih razlogov pravimo, da avto že dolgo ni več v modi. Z vidika zanesljivosti, varnosti, finančne dostopnosti in manjšega vpliva na okolje sta javni potniški promet in aktivna

mobilnost boljša izbira. Aktivne oblike mobilnosti, kot sta hoja in kolesarjenje, pa poleg številnih prednosti za naše zdravje in dobro počutje predstavljajo tudi najcenejšo in energetsko varčno obliko premikanja.

Z izbiro trajnostnih oblik mobilnosti tako zmanjšamo negativen vpliv na okolje in lastno zdravje, preprečimo izrabo prostora, ohranimo več zelenih na račun asfaltiranih površin in prihranimo energijo ter denar, ki ga moramo nameniti za mobilnost.

Kako lahko prav vsak posameznik pripomore k zmanjšanju porabe energije v prometu, boljši družbi in okolju ter hkrati prihrani? Ministrstvo za infrastrukturo svetuje naslednje:

Z zmanjševanjem števila poti

Razmislimo, ali je naša pot z osebnim avtomobilom nujna. Avto, ki stoji v gneči, namreč porabi več, zato se je smiselno izogniti prometnim konicam.

Razmislimo tudi, ali lahko združimo različne poti in jih opravimo naenkrat. Tako bo avto uporabljen manjkrat, to pa pomeni, da bodo enake obveznosti opravljene z manj stroški.

Z zmanjševanjem števila poti do 2 km

Razmislimo o nujnosti vožnje na kratke razdalje do enega, dveh in petih kilometrov. Kratke poti do dveh kilometrov lahko opravimo peš, razdalje do pet ali deset pa premagamo s kolesom ali javnim potniškim prometom. Poleg tega lahko v dveh kilometrih hoje ali kolesarjenja v službo mimoidočim podarimo veliko nasmehov in hkrati prihranimo 46 litrov goriva na leto.

S promocijo aktivnega prihoda na delo

Delodajalci lahko trajnostno mobilnost spodbujajo z enostavnimi ukrepi, kot so na primer uvedba gibljivega delovnega časa, možnost dela od doma, spodbujanje aktivnega prihoda na delo, ureditev prostorov za prhanje, postavitve pokritih kolesarnic, spodbujanje skupnih voženj ali uvedba organiziranega prevoza.

Hoja in kolesarjenje blagodejno vplivata na počutje zaposlenih. Aktiven prihod v službo bo poskrbel za več kisika v krvi, kar bo ugodno vplivalo na njihovo zbranost in učinkovitost.

Z uporabo javnega potniškega prometa (JPP)

Raziščimo vozne rede vlakov, avtobusov, prevozov na klic in drugih oblik JPP ter preverimo, ali jih lahko morda med seboj združimo. Vožnja z JPP je lahko tudi priložnost za pogovor s prijatelji ali sopotniki, odgovarjanje na elektronsko pošto, branje, počitek ali druge aktivnosti, ki jih med vožnjo avtomobila ne moremo opraviti. Presenečeni bomo nad količino časa, denarja in energije, ki jo lahko prihranimo na ta način.

Vožnja z JPP je energetsko varčna in cenovno ugodna, zato se tudi izlete izplača načrtovati z uporabo JPP. Ob koncih tedna do vključno 30. 6. 2023 namreč velja na vse enotne vozovnice v medkrajevnem avtobusnem in domačem železniškem prometu 75-odstotni popust za vse uporabnike.

S sopotništvom

S sopotništvom se stroški prevoza razdelijo med potnike in posameznika manj obremenijo. Tako se lahko izognemo tudi stroškom parkirin, pa še pot je kratkočasnejša in bolj sproščujoča.

Z varčnejšo vožnjo

Z varčno vožnjo avtomobila zmanjšamo porabo goriva in s tem znižamo stroške mobilnosti. Obstaja več načinov za varčno vožnjo:

- Zmanjšanje hitrosti: vožnja pri 100 km/h na avtocesti zniža rabo energije in s tem povezane stroške za 10–15 odstotkov v primerjavi z vožnjo pri 130 km/h. Poleg tega s hitro vožnjo privarčujemo le 10 minut na 100 km, v zrak pa izpustimo kar 80 odstotkov več CO₂, kar je skrb vzbujajoče tudi z okoljskega vidika.
- Manjša obtežitev vozila: manj kot je vozilo obteženo, bolj bo vožnja varčna. Vsakih dodatnih 50 kilogramov namreč poveča porabo goriva za dva odstotka. Pomemben je

- tudi način shranjevanja prtljage – prtljaga v prtljažniku namesto na strehi je bistveno pametnejši in varčnejši način njenega prevoza.
- Klimatska naprava: ta poveča porabo goriva za do 12 odstotkov, zato se je smiselno odpovedati njeni uporabi, kadar ta ni nujna.

Koliko avtomobilov imeti v gospodinjstvu oziroma ali je lastništvo osebnega avtomobila nujno?

Razmislimo, ali naše gospodinjstvo zares potrebuje avto oziroma več kot en avto. Vedno več urbanih naselij je namreč opremljenih s sistemi za izposajo koles in sistemi za izposajo avtomobilov. Z uporabo teh sistemov se znebimo skrbi, ki pritičejo uporabi lastnega avta. Ta namreč ne predstavlja zgolj stroška nakupa in goriva, temveč tudi strošek rednega vzdrževanja in zavarovanja. [TUKAJ](#) preverite, koliko vas vaš jekleni konjiček zares stane.

Izberimo trajnostno mobilnost, saj s tem prispevamo k zmanjšanju izpustov toplogrednih plinov, čistejšemu zraku v mestih, večji kakovosti bivanja, javnemu zdravju in socialni pravičnosti.

Avtor članka:

Ministrstvo za infrastrukturo, LIFE IP CARE4CLIMATE